

Nr.: 2024 07 en datum ontvangst: 14 maart 2024

Keuze:

Aan het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen

Onderwerp: zoutwinning St. Isidorushoeve

- Welke rol heeft het waterschap m.b.t. de zoutwinning vanuit Nobian in St. Isidorushoeve?
- Hoe heeft het waterschap tot nu toe invulling gegeven aan deze rol? Graag een tijdlijn en een overzicht van de gegeven adviezen (indien mogelijk met kort samengevat de belangrijkste conclusies van het advies)?
- Kunnen wij de adviezen – waaronder de MER – die tot nu toe zijn gegeven ontvangen? Welke adviezen denkt het waterschap hieromtrent richting de toekomst te geven? Is het waterschap voornemens om bijv. een zienswijze in te dienen op de vergunning
- Wat is de status van de beoordeling van de plannen van Nobian? Kan het plan bijvoorbeeld doorgang vinden wanneer het waterschap een negatief advies zou geven? Kan door EZ de vergunning worden afgegeven wanneer bijv. vanuit het waterschap negatief wordt geadviseerd?
- Wat is de zienswijze van het waterschap op duurzaamheid/energiegebruik in het kader van de zoutwinning in het wingebied binnen het waterschap?
- Wat is zienswijze van het waterschap m.b.t. waar het water vandaan komt en op drinkwater in relatie tot de zoutwinning in het wingebied binnen het waterschap? Hoe wordt gekeken naar de hoeveelheid water die wordt onttrokken op dit moment en hoeveel dit in de toekomst zal zijn? Hoeveel water wordt er weer teruggestort in het kanaal en welke invloed heeft dit op de ecologie?
- Wat is zienswijze van het waterschap m.b.t. de toekomstige afvoer van t.a.v. de zoutwinning in het wingebied binnen het waterschap?

Wij wensen graag schriftelijk antwoord.

Namens de fractie BBB: André Voortman, Jeffrey Rouwenhorst, Paul ter Haar, Rolf Woolderink

BEANTWOORDING

Aan: de heren Voortman, Rouwenhorst, Ter Haar en Woolderink
Cc: algemeen bestuur waterschap Vechtstromen

Van: dagelijks bestuur waterschap Vechtstromen (portefeuillehouder Gerald Aveskamp , ambtelijk contact via bestuursondersteuning@vechtstromen.nl)

Datum: 19-03-2024

Betreft: beantwoording schriftelijke vraag AB (ex art 40 RvO)

Onderwerp: zoutwinning St. Isidorushoeve

Vraag 1

Welke rol heeft het waterschap m.b.t. de zoutwinning vanuit Nobian in St. Isidorushoeve?

Antwoord

In relatie tot dit initiatief vervult het waterschap meerdere rollen:

1. Adviseur Mijnbouwwet: Op grond van de Mijnbouwwet worden decentrale overheden (provincies, gemeenten en waterschappen) door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (min-EZK) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over een voorgenomen instemming met een winningsplan. Zo ook met betrekking tot de beoogde zoutwinning in St. Isidorushoeve. Dit adviesrecht geldt sinds de wijziging van de Mijnbouwwet op 21 december 2016.
2. Adviseur Wabo: Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo, tegenwoordig Omgevingswet) zijn wij als adviseur betrokken bij de MER-procedure en de omgevingsvergunningen voor de zoutwinlocaties en de ondergrondse leidingtracés.
3. Adviseur ruimtelijke ordening: Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (WRO, tegenwoordig Omgevingswet) zijn wij als ruimtelijk adviseur betrokken (watertoets).
4. Bevoegd gezag watersysteem: Tot slot vervullen wij de rol van bevoegd gezag voor het watersysteembeheer door het verlenen van watervergunningen. Zo hebben wij onlangs een vergunningaanvraag ontvangen voor bouwputbemaling (een vorm van tijdelijke grondwateronttrekking) voor de aanleg van het benodigde leidingwerk.

Vraag 2

Hoe heeft het waterschap tot nu toe invulling gegeven aan deze rol? Graag een tijdlijn en een overzicht van de gegeven adviezen (indien mogelijk met kort samengevat de belangrijkste conclusies van het advies)?

Antwoord

Wij gaan hieronder in op de adviezen die wij sinds 2021 hebben afgegeven aan min-EZK met betrekking tot de voorgenomen aanleg van mijnbouwwerken met bijbehorende infrastructuur.

- Op 18 januari 2021 ontvingen wij een adviesverzoek t.a.v. de Mededeling met betrekking tot de reikwijdte en het detailniveau van het nog op te stellen MER. Wij hebben op 15 februari 2021 advies uitgebracht. Onze reactiebrief is bijgevoegd (bijlage 1). Hierin vragen wij om in de MER aandacht te besteden aan onder andere de risico's op bodemtrilling en bodemdaling, een uitwerking van de risico's op lekkage en de risico's op het vrijkomen van aardgas bij de boring ter plaatse van onze rioolwaterzuiveringsinstallatie. Tot slot vragen wij aandacht voor goede communicatie naar omwonenden en de afhandeling van eventuele schades die voortkomen uit het initiatief.
- Op 2 november 2021 ontvingen wij een adviesverzoek t.a.v. de MER-procedure voor de ontwikkeling van twaalf cavernes, een pompstation en leidingtracés tussen de cavernes en de bestaande zoutfabriek in Hengelo. Op 9 december 2021 hebben wij ons advies uitgebracht. Onze reactiebrief is bijgevoegd (bijlage 2). Wij constateerden dat de in ons advies van 15 februari 2021 benoemde aandachtspunten in het MER zijn opgenomen, maar dat het MER tegelijkertijd ook nieuwe opmerkingen oepiep. Deze hadden onder andere betrekking op het voorgenomen gebruik van de mijnbouwhulpstof HVO, de aantallen, vorm en ontwikkeltermijnen van de cavernes, grondwateronttrekking bij de aanleg van leidingwerk, berging en infiltratie van hemelwater afkomstig van de zoutwinlocaties en de effecten van

bodemdaling op het watersysteem alsmede de compensatie van eventuele nadelige effecten daarvan.

- Op 17 november 2021 ontvingen wij het adviesverzoek ‘omgevingsvergunning realiseren 12 zoutwinningslocaties en 1 pompstation te Haaksbergen (Nouryon Salt BV)’. Op 20 december 2021 hebben wij op dit adviesverzoek gereageerd. Onze reactiebrief is bijgevoegd (bijlage 3). In ons advies hebben wij geadviseerd om voldoende berging te realiseren voor de opvang van afvloeiend hemelwater. In dit advies hebben wij ook aandacht gevraagd voor het aspect externe veiligheid in relatie tot de te realiseren pompstations H-10 en H-11 die gesitueerd waren nabij de grenzen van de rwzi Haaksbergen.
- Op 10 januari 2022 ontvingen wij het adviesverzoek voor de aanleg van ondergrondse leidingen i.v.m. de beoogde zoutwinning. Op 10 februari 2022 hebben wij op dit adviesverzoek gereageerd. Onze reactiebrief is bijgevoegd (bijlage 4). In ons advies hebben wij verwezen naar eerder door ons afgegeven adviezen in dit dossier. Daarnaast hebben wij gewezen op onze eigen bevoegdheden voor eventueel benodigde grondwateronttrekkingen en de grondwaterlozingen, het leggen van duikers in watergangen en leggen van leidingen onder watergangen.
- Op 13 februari 2023 ontvingen wij het adviesverzoek Gewijzigd Winningsplan Haaksbergen. Op 30 maart 2023 hebben wij ons advies uitgebracht. Onze reactiebrief is bijgevoegd (bijlage 5). In ons advies plaatsten wij kanttekeningen bij de bodemdalingsprognoses en de wijze waarop deze zijn doorvertaald naar de effecten op het watersysteem. Op grond daarvan adviseerden wij het ministerie om niet in te stemmen met het gewijzigde winningsplan. Tevens hebben wij geadviseerd om -mocht het ministerie ondanks ons negatief advies toch besluiten om instemming te verlenen- procesvoorschriften op te nemen in de vergunning over de mitigerende maatregelen die eventueel nodig zijn om negatieve gevolgen voor het watersysteem te beperken of te voorkomen.

Vraag 3

Kunnen wij de adviezen – waaronder de MER – die tot nu toe zijn gegeven ontvangen? Welke adviezen denkt het waterschap hieromtrent richting de toekomst te geven? Is het waterschap voornemens om bijv. een zienswijze in te dienen op de vergunning

Antwoord

Onze adviezen zijn bijgevoegd; zie bijlagen 1 t/m 5.

Wat betreft uw vraag over toekomstige adviezen of zienswijzen: het definitieve instemmingsbesluit op het gewijzigde winningsplan Haaksbergen en twee omgevingsvergunningen liggen ter inzage van 28 maart tot en met 10 mei 2024. Wij nemen op dit moment kennis van deze stukken. Vervolgens besluiten wij of we al dan niet een zienswijze indienen.

Vraag 4

Wat is de status van de beoordeling van de plannen van Nobian? Kan het plan bijvoorbeeld doorgang vinden wanneer het waterschap een negatief advies zou geven? Kan door EZ de vergunning worden afgegeven wanneer bijv. vanuit het waterschap negatief wordt geadviseerd?

Antwoord

Zie beantwoording van vraag 3.

Het min-EZK is bevoegd gezag voor mijnbouwvergunningen. Zij neemt de adviezen van de wettelijk adviseurs (TNO-AGE, Staatstoezicht op de Mijnen, provincies, gemeenten, waterschappen en de Mijnsraad) mee in haar afweging, maar is niet gehouden deze op te volgen. Een initiatief kan dus ook doorgang vinden wanneer het waterschap negatief adviseert.

Vraag 5

Wat is de zienswijze van het waterschap op duurzaamheid/energiegebruik in het kader van de zoutwinning in het wingebied binnen het waterschap?

Antwoord

Als regionaal watersysteembeheerder hebben wij geen oordeel over de wijze waarop individuele bedrijven hun duurzaamheids- en energiebeleid vormgeven.

Vraag 6

Wat is zienswijze van het waterschap m.b.t. waar het water vandaan komt en op drinkwater in relatie tot de zoutwinning in het wingebied binnen het waterschap? Hoe wordt gekeken naar de hoeveelheid water die wordt onttrokken op dit moment en hoeveel dit in de toekomst zal zijn? Hoeveel water wordt er weer teruggestort in het kanaal en welke invloed heeft dit op de ecologie?

Antwoord

Wij gaan ervan uit dat uw vraag betrekking heeft op het waterverbruik door Nobian ten behoeve van de zoutwinning (productieproces). Voor de beantwoording van deze vraag hebben wij contact opgenomen met Nobian.

De zoutwinning vindt plaats d.m.v. oplosmijnbouw: er wordt proceswater geïnjecteerd in de zoutcavernes. Vervolgens wordt dit water in de vorm van pekkel weer teruggewonnen. De pekkel wordt door ondergrondse leidingen naar de zoutfabriek getransporteerd waar d.m.v. indamping het zout van het water gescheiden wordt. De vrijkomende waterdamp wordt na condensatie teruggedleid naar de zoutcavernes (waterkringloop). Het gewonnen zoutvolume wordt aangevuld met proceswater. Naast proceswater maakt Nobian ook gebruik van koelwater. Een deel van dit koelwater verdampt om koelvermogen te creëren, een deel wordt hergebruikt als proceswater en een deel wordt geloosd op het Twentekanaal.

Voor zowel het proces- als het koelwater wordt uitsluitend oppervlaktewater uit het Twentekanaal gebruikt. Deze activiteit valt onder bevoegd gezag van Rijkswaterstaat, als beheerder van de Twentekanalen. Nobian onderstreept dat er voor het productieproces geen gebruik wordt gemaakt van drinkwater of grondwater.

Tot slot is sprake van een afvalwaterstroom welke via de gemeentelijke riolering op onze rwzi terecht komt. Deze afvalwaterstroom bestaat uit bedrijfsafvalwater, huishoudelijk afvalwater (toiletspoeling en dergelijke) en hemelwater afkomstig van een gedeelte van de terreinverharding.

Wat betreft uw vraag over de in de toekomst te onttrekken waterhoeveelheden door Nobian: De beoogde nieuwe zoutcavernes in St. Isidorushoeve zijn bedoeld om het huidige productievolume te handhaven. Aangezien het productievolume op hetzelfde niveau blijft neemt de watervraag uit het Twentekanaal niet toe.

Vraag 7

Wat is zienswijze van het waterschap m.b.t. de toekomstige afvoer van t.a.v. de zoutwinning in het wingebied binnen het waterschap?

Antwoord

Uit navraag begrepen wij dat uw vraag betrekking heeft op de afvoer van bedrijfsafvalwater door Nobian.

Aangezien het productievolume op hetzelfde niveau blijft neemt ook de afvoer van bedrijfsafvalwater niet toe.